

Verslag activiteiten De Kunst van Brabant over 2022

Het jaar 2022 in een notendop

Drie zaken bepaalden onze agenda in dit verslagjaar: 1) de ontwikkeling en vaststelling van het nieuwe provinciaal beleidskader cultuur, erfgoed en sport *Levendig Brabant 2030* én onze visie op de ontwikkeling van de cultuursector in Brabant, 2) de gemeenteraadsverkiezingen in maart en 3) de voorbereiding op de provinciale statenverkiezingen in maart 2023.

Het door de leden vastgestelde **Activiteitenplan 2022** bood een leidraad voor onze inspanningen: met onze missie en visie, de centrale thema's die we agenderen en de keuze van onze aanpak. Als onderlegger voor het bepalen van onze standpunten hanteerden we ons nieuwe **position paper** met onze standpunten over het cultuurbeleid van de provincie voor de komende jaren. In dit paper roepen we op tot een ambitieus kunst- en cultuurbeleid, om te investeren in talentontwikkeling en doorontwikkeling van kunst en cultuur, om in te zetten op de veelzijdigheid van het Brabantse culturele veld en om te bouwen aan op elkaar afgestemde financieringsregelingen van provincie en gemeenten.

OVER WAT WE GEDAAN EN BEREIKT HEBBEN:

Provinciaal beleidskader cultuur, erfgoed en sport *Levendig Brabant 2030*

dKvB heeft zich lang verzet tegen een provinciaal beleidskader waarin cultuur onderdeel zou worden van een integraal vrijetijdsbeleid. Kunst en cultuur zijn immers zoveel meer dan vrijetijdsbeleving, hebben een veel grotere en belangrijker maatschappelijke impact dan alleen in het vrijetijdsdomein, en voor de makers, kunstenaars en medewerkers van culturele instellingen is het gewoon werk, een vak, de inkomstenbron.

Alhoewel de huidige bestuurscoalitie in een andere toonzetting over het belang van kunst en cultuur spreekt, en er voor 2022 en 2023 extra middelen voor investeringen in cultuur beschikbaar kwamen, bleek tot onze teleurstelling dat zij de door haar voorganger opgestelde **startnotitie** voor het nieuwe kader grotendeels handhaafde. dKvB bleef ageren tegen kunst en cultuur als onderdeel van vrijetijd en riep GS en PS op juist nu geen grote beleidswijzigingen en bezuinigingen aan te gaan kondigen.

Om de standpunten van dKvB te formuleren – en te funderen – heeft een werkgroep vanuit de leden onder leiding van dKvB bestuurslid Ad van Rosmalen een "**dKvB position paper**" geschreven. Dit kan tevens gezien worden als de opvolger van ons eerder pamflet "*Benut de kracht van kunst en cultuur!*". Begin 2022 heeft het bestuur het voorstel voor dit paper bij de leden ter consultatie neergelegd, de reacties verwerkt en het document vervolgens vastgesteld.

In april heeft het bestuur het paper formeel aan GS en PS aangeboden (in afschrift aan de B5 gemeenten). Met de leden bespraken we op de ledenvergadering van juni de situatie en onze standpunten en acties. Het position paper is bij al onze lobbyactiviteiten de leidraad geweest.

Met de gedeputeerde en diverse fracties hebben we gedurende het hele jaar overleg gevoerd. En niet zonder succes. In het aan PS gepresenteerde voorstel voor het beleidskader cultuur, erfgoed, sport **Levendig Brabant 2030**, is bijv. op wens van dKvB uitdrukkelijk de intrinsieke waarde van kunst en cultuur benoemd en de noodzaak tot ruimte voor autonomie van de kunstenaars in zijn / haar ontwikkeling. En bovendien is cultuur in de ondertitel vooraan geplaatst en is het geen onderdeel meer van vrijetijdsbeleid. Kunst en cultuur hebben alsnog een zelfstandige, volwaardige positie verworven in het nieuwe kader.

In reactie op het voorgestelde beleidskader spraken we een voorzichtige waardering uit. dKvB vindt de toonzetting nu getuigen van erkenning van onze sector, de ambities en doelen zijn stevig geformuleerd en de rol die de provincie wil pakken is helder en passend. Een grote zorg hebben we geformuleerd bij de financiële paragraaf van het kader. Daar staan per 2025 verontrustende budgetcijfers genoemd, die zonder meer zullen leiden tot pijnlijke bezuinigingen. Het gestelde daar is fors in tegenspraak met de ambities van de provincie. Zonder financiële aanpassingen in de komende jaren is dit beleidskader naar de mening van dKvB een hol vat: het klinkt veelbelovend, maar uiteindelijk zit er weinig in.

In november sprak dKvB in tijdens de behandeling in PS. Ook binnen PS is onze boodschap geland: het financiële kader past niet bij de ambities van **Levendig Brabant 2030**. Dat moet anders en hersteld: indien niet anders mogelijk met incidentele gelden. Het eerste moment om die te vinden zal bij de vorming van de nieuwe bestuurscoalitie na de provinciale statenverkiezingen zijn (maart 2023). Wordt vervolgd.

Vorbereiding nieuwe cultuurplanperiode 2025-2028

Nadat de staatsecretaris van OCW aan de Raad voor Cultuur advies had gevraagd over de nieuwe cultuurplanperiode 2025-2028 ging ook dKvB aan de slag met het formuleren van haar wensen en ideeën. dKvB omarmde het uitgangspunt van de staatsecretaris om voor de komende cultuurplanperiode minimaal hetzelfde bedrag voor de meerjarenregelingen en fondsen ter beschikking te hebben als nu. Ook stemden we in met haar idee om nu zo min mogelijk nieuwe criteria en regels te formuleren. Enerzijds vanwege de lastige herstart periode post-corona, anderzijds in het licht van de geplande stelselherziening per 2029.

dKvB wil voor haar standpunten aansluiten bij ons position paper van enkele maanden eerder, bij ons advies over harmonisatie van financieringsregelingen van 4 jaar geleden en bij de uitkomsten van de evaluatie van de regeling professionele kunsten 2021-2024, zoals in opdracht van de provincie (en BrabantStad) opgesteld door bureau Lysias. In de ledenvergadering van november besprak het bestuur de contouren van het dKvB standpunt met de leden. Verdere uitwerking volgt in 2023.

Eind 2021 ontving het dKvB bestuur vanuit de leden enkele signalen dat de provinciale **regeling cultuurparticipatie en amateurkunst 2021 – 2024** voor verbetering vatbaar is en dus geëvalueerd zou moeten worden. Dit hebben we aangekaart bij de provincie en bij de leden naar meer signalen gevraagd. Een delegatie vanuit dKvB (uit bestuur en leden) heeft hierover in juni met de provincie gesproken. Voor begin 2023 is een vervolggesprek gepland. Dan horen we welke van onze aanbevelingen de provincie mee zal nemen in de regeling cultuurparticipatie en AK 2025-2028.

Verkiezingen en de nieuwe gemeentelijke bestuurscoalities in Brabant

In het kader van de **gemeenteraadsverkiezingen 2022** organiseerde dKvB samen met Kunstloc Brabant, DoKC en het LKCA een digitaal **verkiezingsdebat** (coronabeperkingen) en deelden we lobbytips en -handreikingen die door het LKCA ter beschikking werden gesteld.

Met behulp van de leden verzamelden we de coalitieakkoorden; de daaruit volgende analyse vormde de aanleiding tot een oproep aan alle colleges van B&W en gemeenteraden om oog te hebben voor het belang van kunst en cultuur binnen de gemeente en de samenwerking binnen BrabantStad verband. Het bestuur plande gesprekken met de nieuwe cultuurwethouders. Met die in Tilburg en Den Bosch werd in 2022 nog gesproken. Met de wethouders in Breda en Eindhoven werden

afspraken gemaakt voor begin 2023.

In het kader van de begrotingen 2023 attendeerde dKvB de colleges van B&W en gemeenteraden van de grote steden op de zware **effecten van de prijsstijgingen** (inflatie) en de oplopende energiekosten voor kunstenaars en culturele instellingen. We wezen daarbij speciaal op het vaak ontbrekende duurzaamheidsbeleid van door gemeenten ter beschikking gestelde locaties.

Speciale aandacht had het bestuur voor de situatie in **Breda**. Daar ondervonden (noodgedwongen) tweejarig gefinancierde instellingen last van een uitputting van het gemeentelijk budget, omdat dit eerder besteed was om gehonoreerde instellingen voor de vierjarenregeling mee te financieren, nadat het daarvoor gereserveerde budget ontoereikend bleek. De gemeente loste problemen dus op door geld van het ene budget naar het andere over te hevelen en zo financieringsproblemen voor zich uit te schuiven. En in de tussentijd werd het oorspronkelijke probleem niet gerepareerd. In brieven en gesprekken op ambtelijk en op bestuurlijk niveau vroeg dKvB aandacht voor dit probleem en drong aan op een definitieve oplossing. Vooralsnog is er alleen een gedeeltelijke, tijdelijke oplossing bedacht.

Na de zomer startten we met de voorbereiding van de **provinciale statenverkiezingen 2023**. We meldden ons met een oproep en ons position paper bij de programmacommissies van de politieke partijen (in afschrift aan de fracties in PS) en vroegen om een gesprek. Eind 2022 hadden we in diverse delegatiesamenstellingen gesproken met 50Plus, GroenLinks en D66 en stonden er met de VVD, CDA en SP afspraken in de agenda voor begin 2023.

Inmiddels was ook het besluit gevallen dat we samen met Kunstloc Brabant en DoKC weer een **verkiezingsdebat cultuur** zouden organiseren. En wel op 15 februari 2023. Ter voorbereiding organiseerde Kunstloc enkele gesprekstafels. Aan elk daarvan was een vertegenwoordiger van dKvB aanwezig. Besloten is daar het debat te laten volgen door een reeks van gezamenlijke beïnvloedingsacties: het laten schrijven van een essay over de huidige stand van zaken in de Brabantse cultuur en het opstellen van een manifest voor de nieuwe provinciale staten.

Nasleep van en herstart na de coronabeperkingen

De signalering en lobby landelijk vanuit onze sector werden door **Kunsten '92** tezamen met de **Taskforce Culturele en Creatieve Sector** snel en goed opgepakt.

dKvB signaleerde dat de coronagerelateerde problemen niet alleen de gesubsidieerde makers / kunstenaars troffen, maar net zo goed (of zelfs meer) de niet-gesubsidieerde. De provincie en grote gemeenten informeerden we over de financieel lastige herstartperiode post-corona, met een nog aarzelend publiek en toen al stijgende kosten voor ZZPers en toeleveranciers (technici e.d.). We bepleitten bij hen een **voortzetting van de coulancemaatregelen**, met name wat betreft eerder gemaakte prestatieafspraken en verantwoordingsverplichtingen en het opheffen van beperkende richtlijnen voor het opbouwen / aanhouden van risicoreserves. En we pleitten ervoor dat een evenredig deel van de door het rijk aan de gemeenten ter beschikking gestelde middelen (170 miljoen) om de cultuursector te blijven ondersteunen in Brabant terecht zou komen en dat er een soepele doorsluiting van die middelen door de gemeenten aan de culturele makers en doeners zou plaatsvinden.

In januari riep dKvB de leden op mee te doen aan de actie **Open de cultuur**.

Overige belangenbehartiging, monitoring en activiteiten

* dKvB voerde haar vaste **monitorgesprekken** (soms werden het ook afstemmingsgesprekken) met de **provincie** (ambtelijk en bestuurlijk niveau), **Kunstloc Brabant** en **Brabant C** (beide met de directeur-bestuurder). Onderwerpen van gesprek zijn dan de beleidsvorming, lopende activiteiten en de verschillende financieringsregelingen.

> Met name met **Kunstloc** bespraken we de toegankelijkheid van de diverse regelingen, ook voor kleinere organisaties en ZZPers. De **Impulsgeldenregeling**, het budget daarvoor en de uitvoering ervan (functioneren van de beoordelingscommissie) was een terugkerend en soms taai onderwerp.

dKvB plaatste vraagtekens bij de profilering van de dienstverlening van Kunstloc op het terrein van cultureel ondernemerschap (“moet dit nu echt prioriteit hebben meteen na de uiterst moeilijke coronatijd voor de sector?”).

> Bij **Brabant C** besprak dKvB de nieuwe financieringsregeling **Matching maatschappelijke impact projecten**. We protesteerden tegen het gegeven dat deze regeling niet rechtstreeks open staat voor cultuurorganisaties (“weglekken van voor cultuur bestemd geld naar andere sectoren”). En we plaatsten vraagtekens bij de positie van Brabant C die zo als private organisatie publiek geld inzet op maatschappelijke thema’s (“het is aan de politiek om te bepalen aan welke actuele issues publieke middelen besteed worden”). Inmiddels is dit veranderd en kunnen ook culturele instellingen, samen met maatschappelijke partners, een aanvraag doen.

> Bij de **provincie** waait een andere wind; het contact met de huidige gedeputeerde verloopt aanzienlijk soepeler dan voorheen. We bespraken de aanloop naar en de inhoud van het beoogde beleidskader vrije tijd, cultuur, erfgoed en sport 2023 – 2030. En brachten daarbij onze standpunten over o.a. het benodigde financieel volume en de complexiteit en omvang van de **provinciale culturele ondersteuningsstructuur** ter sprake (zie elders in dit verslag).

dKvB attendeerde de provincie na diverse signalen op het onbegrip en de onwenselijkheid van de als plotseling en tussentijds ervaren stringenter **verantwoordingseisen** voor instellingen met een jaarsubsidie onder € 125.000: ook zij moesten ineens een jaarlijkse accountantsverklaring kunnen overleggen, ipv. bij de eindafrekening. Dit zou extra gedoe en – verhoudingsgewijs – veel geld betekenen. Mede na onze opmerkingen zag de provincie van deze verplichting af.

* We stemden zoals gebruikelijk af met **Kunsten '92** en **DoKC** en informeerden elkaar.

* De Raad voor Cultuur heeft regelmatig vacatures voor de raad zelf en voor haar commissies. dKvB heeft haar leden opgeroepen zich te kandideren of te wijzen op mogelijke kandidaten. Een evenredige vertegenwoordiging vanuit Brabant zou mooi zijn.

* We sloten ons aan bij de landelijke oproep om de **regeldruk voor vrijwilligers(werk)** te verlichten.

DE VERENIGING IN 2022: NIEUWE WEBSITE VERBETERT ONZE COMMUNICATIE

dKvB telde op 1 januari 2022 195 **leden**. En op 31 december: 186. In de loop van het jaar mochten we 6 nieuwe leden verwelkomen, 7 leden zegden op. De 8 leden die meerjarig en ondanks diverse aanmaningen hun contributie over 2022 (en eerder) niet betaalden, hebben we geroeyd.

Het **bestuur** kwam 7 x bijeen, en voerde tussendoor via de mail en whatsapp overleg. Met als doel de standpunten en de acties van dKvB voor te bereiden en de taken te verdelen. Het bestuur bestond het gehele jaar uit Ap de Vries (voorzitter), Theo Andriessen (Art Related / penningmeester), Marc Eysink Smeets (Messo / Festival Circolo Tilburg), Ad van Rosmalen (Gastatelier van Gogh Zundert / Podium Bloos, Breda) en Christian Godschalk (Digital Creativity, Roosendaal). Van Marilyn Jongenelen (Stedelijk Museum Breda) namen we eind januari afscheid als bestuurslid. De leden herbenoemden Marc Eysink Smeets en Ap de Vries voor een 2e bestuurstermijn. In juni benoemden de leden Paulien Mandos (o.a. Playgrounds Eindhoven) tot lid van het bestuur. Eén kandidaat-bestuurslid haakte af en met een ander was het bestuur eind dit jaar net in contact.

De bestuursleden ontvangen **geen honorarium** en zien af van een vrijwilligersvergoeding. De huidige voorzitter ontvangt een vergoeding van feitelijke onkosten op basis van declaraties.

Annemarie Kok is **secretaris** van de vereniging; zij vervult deze functie (voor zo’n 380 uur op jaarbasis) als zelfstandige op contractbasis.

De **leden** kwamen in 2022 3 x in een **algemene ledenvergadering** bijeen: 27 januari (= vanwege corona uitgestelde 2021 bijeenkomst) en 29 juni in Breda en 22 november in Eindhoven. Met in totaal 85 deelnemers. Alle ledenvergaderingen gingen vooraf door een bijeenkomst georganiseerd door de gastheer en een informeel samenzijn na afloop: **dKvB cafés**: informele debatten / ontmoetingen voor leden en hun introducees. Onder het motto: leden informeren leden en werken samen aan opinievorming.

Het bestuur wil de **leden betrekken bij de activiteiten** van de vereniging. Leden worden gevraagd voor werkgroepen, input te leveren voor dKvB standpunten en feed back te geven op voorgestelde stellingnames. We blijven constateren dat slechts een deel van de leden de mogelijkheid en/of intentie heeft ook daadwerkelijk actief aan de activiteiten bij te dragen. Dit legt een grote werkdruk bij de bestuursleden en de secretaris en beperkt de actieradius van de vereniging. Ook in 2023 blijft het betrekken van de leden een aandachtspunt.

Bestuurslid Ad van Rosmalen maakte een **analyse van het ledenbestand** en legde lacunes bloot: daar waar leden te werven zouden moeten zijn. Tijdens de bespreking hiervan in de ledenbijeenkomst van 27 januari formuleerden de leden ook vragen over de bestuurlijke kracht in de Brabantse cultuursector. Het bestuur heeft deze vragen bij Kunstloc neergelegd met de wens nader onderzoek te doen. Dit heeft (nog) niet tot een resultaat geleid.

De **communicatie** van dKvB is op het gewenste niveau met een nieuwe versie van onze **website** www.dekunstvanbrabant.nl. In 2022 is een nieuwe website gebouwd en in gebruik genomen. De inhoud steeds actueel gehouden. Er is een dKvB-**LinkedIn** profiel.

dKvB maakt onderscheid tussen **Nieuwsbrieven** – voor leden én relaties / media – en **Ledenbrieven** – exclusief voor de leden. Zodat binnen dKvB specifiek over verenigingszaken en voorgenomen acties gecommuniceerd kan worden. Er verschenen 11 Ledenbrieven en 5 Nieuwsbrieven, alle digitaal (het aantal is afhankelijk van de actualiteit).

Het beheer van de **financiën** van de vereniging is op orde. De geplande inkomsten (alleen contributies) voor 2022 werden gehaald. Het bestuur wil de – bescheiden – buffer in de komende jaren geleidelijk iets laten groeien, aan de ene kant om risico's (met name in de contributie-inning) te kunnen afdekken, aan de andere kant om over enig 'werkkapitaal' te beschikken wanneer er snel geacteerd moet kunnen worden.

dKvB stelt een **financieel verslag** op met daarin een staat van baten en lasten en een balans. De rekening wordt gecontroleerd door een **kascommissie** vanuit de leden, die door de algemene ledenvergadering wordt benoemd en aan die vergadering rapporteert. De kascommissie rekening 2021 bestond uit: en Gerda van de Kamp en Niels Engel. De kascommissie constateerde geen onregelmatigheden en adviseerde de leden hun goedkeuring te hechten aan het financieel verslag over 2021.

dKvB heeft een **ANBI status**.

Vastgesteld in de algemene ledenvergadering dKvB van 1 juni 2023

BIJLAGE

Doelstelling De Kunst van Brabant

Vereniging De Kunst van Brabant wil een inspirerend, ambitieus en samenhangend klimaat voor kunst en cultuur in Noord-Brabant. We streven naar een omgeving waar kunst en cultuur politiek en maatschappelijk erkend zijn en waar professionals, culturele organisaties en creatieve bedrijven in kunnen gedijen en excelleren, hun ambities waar kunnen maken en in contact kunnen zijn met het beoogde publiek.

De Kunst van Brabant (dKvB) volgt en commentarieert het kunst- en cultuurbeleid in Brabant en oefent proactief invloed uit op dit beleid en de uitwerking ervan bij zowel de provincie als de gemeenten. Uit de statuten: *“De vereniging heeft ten doel het verstevigen van de positie van kunst en cultuur in Noord-Brabant en het behartigen van bovensectorale belangen van de instellingen werkzaam op dit terrein, vanuit het gemeenschappelijk belang (...).”*

We bepleiten een beleid waarin kunst & cultuur gezien wordt als een impuls voor kwaliteit en ontwikkeling; op alle fronten van de samenleving. Met ruimte voor innovatie, experiment, verdieping en dialoog; waar talenten worden gekoesterd en ondersteund bij hun ontwikkeling; waar de gehele culturele keten belangrijk is en waarin elke kunstvorm haar plek heeft.

dKvB draagt er aan bij dat de voorwaarden voor kunst & cultuur worden verbeterd, het beleid beter aansluit op de praktijk van culturele organisaties en kunstenaars (ZZPers), het cultuurbeleid van provincie en gemeenten goed op elkaar is afgestemd en (ook op landelijk niveau) de stem van cultureel Brabant wordt gehoord. En er vanzelfsprekend voor het publiek een kwalitatief goed aanbod op het gebied van kunst en cultuur is gewaarborgd. Kortom: versterking van kunst & cultuur vanuit het perspectief van de werkenden in de sector en in het belang van ons publiek.

Werkwijze

dKvB pakt haar opdracht zelfbewust en met een constructieve houding op. Vanuit het besef dat kunst en cultuur van wezenlijk belang zijn voor de samenleving en voor elk individu. We laten ons horen in het politieke debat en dragen de maatschappelijke waarde(n) van kunst en cultuur uit. dKvB verbindt culturele organisaties / kunstenaars met elkaar, opdat ook zij zich afzonderlijk én gezamenlijk inzetten voor het collectieve belang van kunst en cultuur in de provincie. We bundelen en agenderen daartoe hun wensen en ideeën en doen suggesties voor verbeteringen.

We zetten de expertise van de leden in en betrekken hen bij de activiteiten. We doen het samen: dKvB is een vereniging van, voor én door haar leden. De leden bepalen het doel en de koers. Het bestuur bestuurt de vereniging, vertegenwoordigt haar extern, is de eerste gesprekspartner en bewaakt de voortgang van de speerpunten die de leden jaarlijks vaststellen.